

B. Osobitná časť

K článku I (Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov)

K bodu 1 (§ 2 ods. 1 písm. a))

Navrhovanou úpravou sa dopĺňa definícia pojmu „asistovaný dobrovoľný návrat“, kde sa dopĺňa ďalší subjekt, ktorý je oprávnený zabezpečovať vykonávanie tejto formy návratu, a to v súlade s aplikačnou praxou.

K bodom 2 až 4, 69 až 71 (§ 8 ods. 2 až 4, § 9 ods. 2 až 4, § 116 ods. 1 a ods. 2 písm. d), § 116 ods. 3 písm. e), § 116 ods. 6 písm. b))

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe.

- K § 8 ods. 2 až 4 – navrhovanou úpravou sa zavádza zákonný prostriedok na zadržanie dokladu pri hraničnej kontrole, ktorý sa nájde pri prehliadke osoby, veci alebo dopravného prostriedku v intenciách využitia oprávnenia policajta podľa § 26 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, keďže v súčasnosti takýto prostriedok neexistuje. Zároveň sa touto úpravou reaguje na absenciu zákonných prostriedkov na zadržanie tzv. pseudodokladov, konkrétne vymyslených (fantasy) dokladov, ktorých neúplný zoznam je vypracovaný na základe čl. 6 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1105/2011/EÚ o zozname cestovných dokladov, ktoré oprávňujú držiteľa na prekročenie vonkajších hraníc a do ktorých možno vyznačiť vízum, a o vytvorení mechanizmu na vytváranie tohto zoznamu. Taktiež sa upravuje ďalší postup/manipulácia s takto zadržaným dokladom.
- K § 9 ods. 2 až 4 - Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe, ktorou sa zavádza zákonný prostriedok na zadržanie cestovného dokladu alebo iného dokladu, na základe ktorého je možné prekročiť vonkajšiu hranicu, pri hraničnom dozore.
- K § 116 ods. 1 a ods. 2 písm. d) - v nadväznosti na zmenu v § 8 ods. 3 a 4 sa dopĺňa do úpravy priestupkov na úseku kontroly hraníc aj priestupok, ktorého sa dopustí cudzinec, ktorý pri hraničnej kontrole predloží tzv. pseudodoklad.
- K § 116 ods. 3 písm. e) – legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravu § 9.
- K § 116 ods. 6 písm. b) – legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vloženie nového písmena d) do § 116 ods. 1 a 2.

K bodu 5, 6 (§ 15 ods. 3 písm. a), b))

Navrhuje sa predĺženie doby platnosti udeleného národného víza v súvislosti s udeleným pobytom z 90 dní na 120 dní tak, aby táto doba spĺňala podmienku udelenia národného víza na dobu viac ako tri mesiace. Uvedené reflektuje aj na aplikačnú prax, kedy v niektorých členských štátoch neuznávajú na vstup národné vízum udelené na dobu 90 dní, a reflektuje tiež na to, aby sa zjednotila dĺžka platnosti udelených národných víz vydaných podľa § 15 ods. 1 písm. a) a národných víz vydaných podľa § 15 ods. 1 písm. b) zákona. Zároveň sa v § 15 ods. 3 vypúšťa písmeno b) z dôvodu zjednotenia doby udeleného národného víza podľa § 15 ods. 3 písm. a).

K bodu 7 (§ 16 ods. 2)

Legislatívno-technická zmena v súvislosti s vložením legislatívnej skratky do § 8 ods. 4.

K bodom 8 až 16, 86 (§ 17 ods. 1, 3, 5 až 8, ods. 10, 11, 13 a 15, Prílohy č. 4 a 5)

- K § 17 ods. 1 - Navrhované ustanovenie explicitne stanovuje povinnosť štátneho príslušníka tretej krajiny podať žiadosť o národné vízum osobne na zastupiteľskom úrade, u externého poskytovateľa služieb alebo na ministerstve vnútra. Táto povinnosť v súčasnom znení absentuje, pričom sa však každý žiadateľ podrobuje snímaniu

biometrických údajov. Zároveň však ministerstvo zahraničných vecí bude môcť v individuálnych prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa umožniť podanie žiadosti o národné vízum na zastupiteľskom úrade aj bez osobnej prítomnosti žiadateľa. Pôjde najmä o humanitárne dôvody, kedy napríklad z dôvodu vojnového konfliktu nebude možné zabezpečiť osobnú prítomnosť žiadateľa. V takomto prípade sa snímanie biometrických údajov nebude vyžadovať.

- K § 17 ods. 3 – navrhuje sa určiť okruh dokladov, ktorými sa preukazuje účel pobytu v súvislosti s udelením národného víza. Zámerom je upraviť legislatívu tak, aby pri preukazovaní účelu pobytu v súvislosti s udelením národného víza nevznikali pochybnosti o tom, aké doklady má žiadateľ predložiť pri podávaní žiadosti o udelenie národného víza. Zároveň bolo potrebné zaviesť jednoznačný právny základ pre prípady zamietnutia žiadosti o národné vízum z dôvodu chýbajúcich dokladov k žiadosti o národné vízum. Ak pôjde o udelenie národného víza v záujme Slovenskej republiky podľa § 15 ods. 1 písm. d), doklad potvrdzujúci záujem Slovenskej republiky vydá ústredný orgán štátnej správy, v ktorého záujme bude, aby štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bolo udelené národné vízum, alebo pôjde o doklad, ktorý sa bude vyžadovať na základe nariadenia vlády, ktoré takýto záujem upravuje vo vzťahu k vybraným skupinám štátnych príslušníkov tretích krajín.
- K § 17 ods. 5 – Stanovujú sa lehoty na rozhodnutie o žiadosti o udelenie národného víza. V prípade podania žiadosti o udelenie národného víza na ministerstve vnútra, zostáva lehota 30 dní na rozhodnutie o žiadosti zachovaná. Ak bude žiadosť podaná na zastupiteľskom úrade, ministerstvo zahraničných vecí o nej rozhodne do desiatich pracovných dní odo dňa prijatia stanoviska ministerstva vnútra. Táto lehota (desať pracovných dní) je maximálna lehota, ktorá sa bude využívať najmä v prípade zamietnutia žiadosti o udelenie národného víza, kde je potrebné uviesť dôvody zamietnutia v takom rozsahu, aby bolo negatívne rozhodnutie preskúmateľné súdom.
- K § 17 ods. 6 – stanovuje sa lehota, v ktorej si ministerstvo zahraničných vecí vyžiada od ministerstva vnútra stanoviska a tiež lehota, v ktorej ministerstvo vnútra stanovisko vydá. Rozširujú a špecifikujú sa dôvody na vydanie nesúhlasného stanoviska ministerstva vnútra.
- K § 17 ods. 7 a 8 – špecifikujú sa dôvody na neudelenie národného víza zo strany ministerstva vnútra a ministerstva zahraničných vecí. Potreba tejto úpravy vyplýva z aplikačnej praxe. Zámerom je upraviť legislatívu tak, aby tieto dôvody boli jednoznačne stanovené, a aby nevznikali pochybnosti v súvislosti s ich uplatnením. Čo sa týka § 17 ods. 8, ide o legislatívno-technickú úpravu vyplývajúcu z prečíslovania odsekov.
- K § 17 ods. 10 - právnou úpravou sa navrhuje rozšírenie subjektov, ktoré budú mať kompetenciu rozhodovať o žiadostiach o víza. Dôvodom je príprava zriadenia regionálneho centrálného vízového orgánu na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ktoré bude rozhodovať o žiadostiach o víza rovnako ako zastupiteľské úrady Slovenskej republiky. Podávanie žiadosti o víza, rozhodovacia právomoc aj tlač víz ostane naďalej aj v kompetencii zastupiteľských úradov.
- K § 17 ods. 11 – navrhovanou právnou úpravou sa zavádza spresnenie vecnej a miestnej príslušnosti relevantných orgánov vo veci konania o zrušení národného víza. V aplikačnej praxi sa vyskytujú prípady, kedy vznikajú pochybnosti o tom, ktorý orgán (ministerstvo vnútra alebo ministerstvo zahraničných vecí) je príslušný zrušiť udelené národné vízum, najmä ak nie je jednoznačne možné preukázať, že sa štátny príslušník tretej krajiny nachádza/nenachádza na území Slovenskej republiky. Na účel zamedzenia takejto nejednoznačnosti sa navrhovanou úpravou špecifikuje príslušný orgán, ktorý koná vo veci zrušenia národného víza, a to ten, ktorý zistil dôvody na takéto konanie ako prvý.
- K § 17 ods. 13, Príloha č. 4 a 5 – navrhovaná zmena vychádza z požiadaviek aplikačnej praxe. Zavádza sa povinnosť ministerstva vnútra a ministerstva zahraničných vecí vydávať rozhodnutia na štandardných formulároch uvedených v prílohách č. 4 a 5 tak, ako je to pri

žiadostiach o udelenie schengenského víza. Zároveň sa presne definuje spôsob doručovania týchto rozhodnutí, a to buď osobným prevzatím, pokiaľ je možné zabezpečiť prítomnosť žiadateľa, alebo vyvesením po dobu 15 dní na úradnej tabuli toho štátneho orgánu, na ktorom štátny príslušník tretej krajiny podal žiadosť o udelenie národného víza alebo toho štátneho orgánu, ktorý rozhodol o zrušení národného víza. Za doručené sa takéto rozhodnutie bude považovať v posledný deň 15 dňovej lehoty vyvesenia. Navrhovaná zmena sleduje zefektívnenie a zrýchlenie celého vízového konania.

- K § 17 ods. 15 – navrhuje sa vypustiť povinnosť ministerstva zahraničných vecí (t. j. aj zastupiteľských úradov) zapisovať do národného víza údaje o zamestnávateľovi. V súčasnosti žiadateľ o národné vízum udeľované na účel podania žiadosti o pobyt na zamestnanie nie je povinný k tejto žiadosti predložiť žiadny doklad týkajúci sa údajov o zamestnávateľovi. V aplikačnej praxi tak vznikajú problémy pri vyplňaní vízovej nálepky, keďže zastupiteľský úrad v čase podávania žiadosti o národné vízum nepozná údaje zamestnávateľa. Pre stanovenie účelu cesty na územie Slovenskej republiky by preto mala byť postačujúca poznámka na vízovej nálepke týkajúca sa len účelu, t. j. zamestnanie, nie konkrétne údaje o zamestnávateľovi.

K bodom 17 až 19 a 30 až 32 (§ 32 ods. 2 písm. e) štvrtý až šiesty bod, § 34 ods. 3 písm. d) piaty až siedmy bod)

Rozširujú sa výnimky z preukázania ubytovania pre rodinného príslušníka, ktorý žiada o zlúčenie rodiny so štátnym príslušníkom tretej krajiny podľa § 26 ods. 1 (výskum a vývoj), nakoľko ani od výskumného pracovníka sa nevyžaduje takýto doklad. Výskumní pracovníci v mnohých prípadoch vykonávajú činnosť paralelne vo viacerých štátoch a vyžadovanie tohto dokladu je v tomto prípade zbytočnou administratívnou záťažou. V štvrtom a piatom bode ide o legislatívno-technickú úpravu.

Rovnaká právna úprava sa navrhuje vo vzťahu k obnoveniu prechodného pobytu na zlúčenie rodiny k výskumnému pracovníkovi podľa § 26 ods. 1. V piatom a šiestom bode ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 20 a 21 (§ 32 ods. 4 prvá veta a § 32 ods. 5 písm. c))

- K § 32 ods. 4 prvá veta – ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa zosúladí legislatíva s predchádzajúcou právnou úpravou, ako aj s vypustením písmena c) z § 32 ods. 5. Predmetný odsek taxatívne vymenováva doklady, ktoré môžu byť staršie ako 90 dní. Navrhovanou úpravou sa z tohto zoznamu vypúšťa „doklad potvrdzujúci oprávnenie na podnikanie“, a to z dôvodu, že takýto doklad na preukázanie účelu podnikania bol zrušený predchádzajúcou novelou zákona o pobyte cudzincov.
- K § 32 ods. 5 písm. c) – ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa zosúladí legislatíva s predchádzajúcou novelou zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhovanou úpravou sa vypúšťa preukazovanie účelu pobytu sezónnych zamestnancov formou písomného prísľubu zamestnávateľa na prijatie štátneho príslušníka tretej krajiny do zamestnania alebo formou pracovnej zmluvy; sezónny zamestnanec už nepreukazuje účel pobytu týmito spôsobmi.

K bodu 22 (§ 32 ods. 5 písm. q))

Navrhovaná právna úprava vychádza z aplikačnej praxe, kedy v prípade žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel podľa § 30 ods. 1 písm. e) sa špecifikuje doklad, ktorým žiadateľ preukáže príbuzenský vzťah ku garantovi pobytu.

K bodom 23 a 46 (§ 32 ods. 10 a § 45 ods. 4)

Navrhovaná právna úprava vychádza z aplikačnej praxe. Rozširuje sa výpočet výnimiek z povinnosti odovzdať policajnému útvaru do 30 dní od prevzatia dokladu o pobyte lekársky posudok preukazujúci, že štátny príslušník tretej krajiny netrpí chorobou, ktorá ohrozuje verejné zdravie. Rozšírenie výnimky sa týka prípadu udelenia prechodného/trvalého pobytu dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky podľa § 62 ods. 1.

K bodom 24 a 26 (§ 32 ods. 18 a § 33 ods. 8 písm. b))

Navrhovanou úpravou sa zosúladí transpozičná požiadavka vyplývajúca z čl. 5 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1233 z 24. apríla 2024 o jednotnom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie na území členského štátu pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte (ďalej len „smernica (EÚ) 2024/1233“) s národnou legislatívou.

- K § 32 ods. 18 – ide o zavedenie ustanovenia určujúceho konkrétnu dobu (do 15 dní od podania žiadosti) na doloženie chýbajúcich dokladov v prípade podania nekompletnej žiadosti o jednotné povolenie. Štátny príslušník tretej krajiny bude v takomto prípade písomne poučený o tom, v akom termíne a aké doklady je potrebné doložiť.
- K § 33 ods. 8 písm. b) – navrhovanou úpravou sa precizuje konečný termín na rozhodnutie správneho orgánu o žiadosti o udelenie prechodného pobytu v prípade žiadateľov o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie.

K bodom 25 a 35 (§ 33 ods. 6 písm. j), § 34 ods. 5)

- K § 34 ods. 5 – v zmysle aktuálnej právnej úpravy štátny príslušník tretej krajiny s udeleným prechodným pobytom na účel podnikania nemohol mať evidované nedoplatky alebo pohľadávky po splatnosti voči iným subjektom v momente podania žiadosti o obnovenie prechodného pobytu. Navrhované znenie upravuje povinnosť takéhoto štátneho príslušníka tretej krajiny nemať nedoplatky alebo pohľadávky po splatnosti počas celého udeleného prechodného pobytu na účel podnikania.
- V § 33 ods. 6 písm. j) ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na vypustenie odseku 5 v § 34.

K bodu 27 (§ 33 ods. 8 písm. c) bod 3)

Navrhovaná právna úprava vychádza z požiadaviek aplikačnej praxe. Upravuje sa lehota na rozhodovanie správneho orgánu o udelení prechodného pobytu na účel štúdia – predĺženie z 30 dní na 90 dní. Navrhovaná zmena reflektuje na enormnú zaťaženosť pracovníkov cudzineckej polície súvisiacu s vysokým počtom žiadostí o pobyt. Ročný nárast počtu žiadateľov o udelenie prechodného pobytu na účel štúdia je avizovaný v počte cca 10 – 12 tisíc študentov, pričom je predpoklad, že tento počet sa bude držať na tejto úrovni, prípadne zvyšovať. Ide o také počty cudzincov, na ktoré personálne kapacity cudzineckej polície nedokážu pružne reagovať. Pri takomto nápoře študentov nie je možné fyzicky zvládať povinnosť správnych orgánov rozhodovať o ich žiadostiach v zákonnej lehote 30 dní (ako je to nastavené v súčasnosti). Navrhovaná úprava lehoty na rozhodovanie je v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdia, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair.

K bodu 28 (§ 33 ods. 9)

Navrhovanou úpravou sa jednoznačne určuje subjekt – zamestnávateľ, ktorému policajný útvar zasiela oznámenie o udelení, resp. zamietnutí prechodného pobytu štátneho príslušníka

tretej krajiny v prípade žiadosti o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie alebo v prípade prechodného pobytu, ak ide o vnútropodnikový transfer.

K bodom 29, 44, 47 a 50 (§ 34 ods. 2 piata veta, § 40 ods. 2, § 47 ods. 2, § 53 ods. 2)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. V rámci ďalšej elektronizácie procesov konaní o udelenie/obnovenie pobytu na policajnom útvare sa do týchto procesov plánuje zapojiť umelá inteligencia „AI“. V prvej fáze sa zapojenie AI predpokladá v štádiu kontroly dokladov, ktoré cudzinci prikladajú k žiadostiam podávaným elektronicky. V tejto súvislosti sa v rámci navrhovanej zmeny upravila podmienka prijímania žiadostí prostredníctvom elektronickej služby na to zriadenej spolu so všetkými dokladmi (prijímanie úplných žiadostí podávaných elektronicky), ktorá bude zabezpečovať správne fungovanie AI a jej plné využitie pri kontrole predkladaných dokladov. V prípade ponechania možnosti prijímania žiadostí napríklad len s priloženým cestovným dokladom by zapojenie AI do procesu kontroly dokladov nemalo opodstatnenie a ani využitie.

K bodom 33, 36, 37, 39 a 72 (§ 34 ods. 3 písm. e), ods. 5, 6, 9, 14 a § 120 ods. 1)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby zmeny aplikačnej praxe.

- K § 34 ods. 3 písm. e), ods. 9 a ods. 14 – navrhuje sa vypustenie ustanovenia § 34 ods. 14 týkajúce sa možnosti obnovenia prechodného pobytu na účel podnikania aj v prípade, ak obchodná spoločnosť alebo družstvo v mene ktorého žiadateľ koná nedosiahla požadované zisky podľa § 34 ods. 7. Pôvodná právna úprava umožňovala na základe stanoviska Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky obnoviť takýto prechodný pobyt aj v prípade nedosiahnutia požadovaných ziskov; táto právna úprava sa vypúšťa. Vychádzajúc z aplikačnej praxe sa ustanovenie § 34 ods. 14 nikdy neuplatnilo, nakoľko takéto podnikanie, v prípade nedosiahnutia zákonom stanovenej výšky zisku po zdanení a neodvedenie dane, nie je prínosom pre hospodárstvo Slovenskej republiky. Vypustením predmetného ustanovenia sa zníži administratívna záťaž na strane ministerstva vnútra ako aj na strane Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Zároveň sa navrhuje vypustenie písmena e) v § 34 ods. 3 z dôvodu vypustenia odseku 15. V tomto prípade už preukazovanie realizovateľnosti a udržiateľnosti podnikateľskej činnosti nebude relevantné.
- K § 34 ods. 5 a 6 – navrhovaná zmena v predmetných ustanoveniach reflektuje na potrebu jednoznačnejšieho preverenia výsledkov podnikania štátnych príslušníkov tretích krajín (ich prínosu pre hospodárstvo Slovenskej republiky). Oproti súčasnej právnej úprave, kedy štátny príslušník tretej krajiny pri obnove prechodného pobytu na účel podnikania preukazoval zisk po zdanení z tohto podnikania, nová právna úprava bude vyžadovať preukázanie zdaniteľných príjmov z podnikania v prípade fyzickej osoby podnikateľa alebo zaplatenie dane z podnikania v prípade právnickej osoby. Požadovaná výška preukázania zdaniteľných príjmov alebo zaplatenia dane je odvodená od osobitných predpisov upravujúcich daň z príjmov.
- K § 120 ods. 1 – ide o legislatívno-technickú zmenu súvisiacu s vypustením § 34 ods. 14.

K bodu 34 (§ 34 ods. 4)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. Do výpočtu dokladov, ktorých nepriložením k žiadosti o obnovenie prechodného pobytu začína plynúť lehota 30 dní na ich doplnenie, sa pridávajú aj doklady potrebné k žiadosti o obnovenie prechodného pobytu na účel podnikania podľa § 34 ods. 5 a 6.

K bodom 38, 40 a 67 (§ 34 ods. 11 a § 36 ods. 1 písm. f), § 111 ods. 10)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby zmeny aplikačnej praxe.

- K § 34 ods. 11 – vo vzťahu k zmene § 34 ods. 5 sa zavádza nový dôvod na zamietnutie žiadosti o obnovenie prechodného pobytu, a to v prípade, ak štátny príslušník tretej krajiny „nesplňa podmienky na obnovenie prechodného pobytu“. Jedná sa o všeobecný dôvod, ktorý je možné aplikovať na rôzne situácie v rámci konania o obnovenie prechodného pobytu.
- K § 36 ods. 1 písm. f) – vo vzťahu k zavedeniu povinnosti štátneho príslušníka tretej krajiny s udeleným prechodným pobytom na účel podnikania nemať počas celej platnosti pobytu nedoplatky alebo pohľadávky po splatnosti (§ 111 ods. 10) sa zavádza nový dôvod na zrušenie prechodného pobytu na účel podnikania v takýchto prípadoch. Na rozdiel od úpravy všeobecného predpisu o správnom konaní, príslušný policajný útvar bude povinný konať len na základe podnetu dotknutých subjektov, a to daňového úradu, colného úradu, sociálnej poisťovne a zdravotnej poisťovne. Je v záujme Slovenskej republiky, aby na našom území pôsobili podnikateľské subjekty, ktoré sú schopné hradiť si svoje finančné záväzky. V praxi nepôjde o situácie, kedy budú podnikateľské subjekty evidovať krátkodobé nedoplatky z objektívnych dôvodov (napr. administratívne chyby či oneskorené úhrady), nakoľko je záujem takého nedoplatky od podnikateľských subjektov v prvom rade vymôcť. Zrušenie prechodného pobytu bude v takýchto prípadoch až poslednou možnosťou, a aj to len v prípadoch, kedy budú takéto pohľadávky nevyhnutelné. Zároveň sa vypúšťa pôvodné znenie § 36 ods. 1 písm. f) z dôvodu nadbytočnosti, nakoľko v prípade, ak úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zruší potvrdenie o obsadení voľného pracovného miesta, štátny príslušník tretej krajiny s udeleným prechodným pobytom na účel zamestnania podľa § 23 ods. 1 prestáva plniť účel pobytu. V tomto prípade je možné aplikovať ustanovenie § 36 ods. 1 písm. a).
- K § 111 ods. 10 – ide o zavedenie novej povinnosti pre štátneho príslušníka tretej krajiny s prechodným pobytom na účel podnikania - nemať počas podnikania nedoplatky a pohľadávky po splatnosti.

K bodom 41 až 43, 67 a 77 (§ 36 ods. 3 písm. a), nové písm. b) a c) a § 36 nový odsek 4, § 111 ods. 9 a § 125 ods. 13)

Navrhovanou úpravou sa zosúladí transpozičná požiadavka vyplývajúca z čl. 11 ods. 4 písm. a) smernice (EÚ) 2024/1233.

- K § 36 ods. 3 písm. a) – jedná sa o legislatívno-technickú úpravu vzťahujúcu sa na § 36 ods. 3 písm. b) a c). V tejto súvislosti sa nové dôvody, kedy policajný útvar nezačne konanie o zrušení pobytu, nebudú vzťahovať na prechodný pobyt na účel zamestnania na základe povolenia na zamestnanie, sezónne zamestnanie a vnútro podnikový presun.
- K § 36 ods. 3 písm. b) a c) a § 111 ods. 9 – zavádzajú sa nové dôvody, kedy policajný útvar nezačne konať o zrušení prechodného pobytu na účel zamestnania, a to v prípadoch, kedy obdobie nezamestnanosti štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má udelený pobyt menej ako dva roky, nepresiahne v súčte tri mesiace, alebo ktorý má udelený pobyt viac ako dva roky, obdobie nezamestnanosti nepresiahne šesť mesiacov. Zároveň sa stanovuje povinnosť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny oznamovať začiatok a skončenie obdobia nezamestnanosti.
- K § 36 ods. 4 – zavádza sa povinnosť predĺžiť povolené obdobie nezamestnanosti stanovené v § 36 ods. 3 písm. b) a c) v prípadoch, kedy existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že štátny príslušník tretej krajiny pracuje v osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienkach. Predĺženie takéhoto obdobia je až o tri mesiace.
- K § 125 ods. 13 – Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s vložením nového odseku 5 v § 36.

K bodu 45 (Poznámka pod čiarou k odkazu 65a)

Ide o legislatívno-technickú zmenu v nadväznosti na zmenu v zákone č. 5/2004 Z. z.

K bodom 48, 49, 52 až 54, 78 (§ 52 ods. 6 písm. d), § 52 ods. 7, § 53 ods. 3 písm. d), ods. 6, § 54 ods. 4, § 125 ods. 14)

- K § 52 ods. 6 písm. d) – dopĺňa sa do výnimiek z preukazovania ovládania slovenského jazyka pri konaní o udelenie dlhodobého pobytu aj situácia, ak sa štátny príslušník tretej krajiny vzdelával aspoň dva školské roky na základnej škole alebo na strednej škole s vyučovacím jazykom slovenským. V tomto prípade nebude štátny príslušník tretej krajiny povinný preukázať ovládanie slovenského jazyka podľa § 54 ods. 4. Zároveň sa sprecizovalo znenie uvedeného písmena d) tak, aby bolo možné predmetné ustanovenie vykladať jednoznačne.
- K § 52 ods. 7 – Dopĺňa sa možnosť ministerstva vnútra upustiť od povinnosti preukázania ovládania slovenského jazyka pri žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu a to v prípade, ak štátny príslušník tretej krajiny nemôže takúto podmienku splniť z dôvodu trvalého nepriaznivého zdravotného stavu alebo psychického stavu. Pôjde napríklad o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je hluchonemý, mentálne postihnutý a podobne.
- K § 53 ods. 3 písm. d) a § 53 ods. 6 – v súčasnej právnej úprave je pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí žiadajú o udelenie dlhodobého pobytu, stanovená podmienka preukázania ovládania slovenského jazyka. V navrhovanej právnej úprave sa upresňuje moment preukázania tejto podmienky, a to v čase podania žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu. Predmetná zmena odbúra prípadnú administratívnu záťaž policajného útvaru, ktorý koná vo veci udelenia dlhodobého pobytu (napríklad v súvislosti so zasielaním výzvy na doloženie potvrdenia o absolvovaní jazykovej skúšky). Zároveň sa v § 53 ods. 6 stanovuje, že potvrdenie o absolvovaní jazykovej skúšky môže byť staršie ako 90 dní.
- K § 54 ods. 4 – z dôvodu jednoznačného právneho výkladu a identifikácie inštitúcie, ktorá je oprávnená vykonať jazykovú skúšku z ovládania slovenského jazyka a vydať o tom potvrdenie, sa do ustanovenia § 54 ods. 4 doplnila inštitúcia, a to jazyková škola ako aj verejná vysoká škola. Zámerom je taktiež umožniť, aby žiadatelia o udelenie dlhodobého pobytu, ktorí absolvujú testovanie zo slovenského jazyka na verejnej vysokej škole, nemuseli opätovne absolvovať skúšku zo slovenského jazyka na jazykovej škole.
- k § 125 ods. 14 - ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s vložením nového odseku 6 v § 53.

K bodu 51 (§ 53 ods. 3 písm. b))

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby zmeny aplikačnej praxe. Stanovuje sa podmienka prikladať k žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu doklad preukazujúci ubytovanie v prípadoch, kedy dochádza k zmene adresy pobytu. V predchádzajúcej právnej úprave podmienku priložiť doklad preukazujúci ubytovanie mal len štátny príslušník tretej krajiny, ktorý žiadal o udelenie dlhodobého pobytu z dôvodu podľa § 52 ods. 1 písm. b). Navrhovaná zmena je v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (ES) 2003/109 z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom. Na základe predloženého dokladu o ubytovaní v prípade zmeny adresy bude možné napr. overiť mieru integrácie tohto cudzinca do spoločnosti – keďže zabezpečenie si vhodného ubytovania zo strany cudzinca je dôležité pre jeho integráciu do spoločnosti.

K bodu 55 (§ 62 ods. 2 písm. c))

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby zmeny aplikačnej praxe. V súvislosti s pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny narodeného na území Slovenskej republiky sa upúšťa od podmienky preukazovania finančného zabezpečenia pobytu. Garantom pobytu dieťaťa v uvedenom prípade je zákonný zástupca – štátny príslušník tretej krajiny, ktorý má

pobytový status na území Slovenskej republiky. Tento pobytový status garanta dáva dostatočnú záruku finančného zabezpečenia pobytu aj pre jeho narodené dieťa.

K bodom 56, 57 (§ 66 ods. 11, § 67 ods. 7 a § 112 ods. 1 písm. k))

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. Predlžuje sa platnosť vydávaných dokladov o pobyte pre občana Únie v prípade uplatňovania si práva na pobyt, a to z päť rokov na desať rokov. V § 67 a § 112 sa mení názov dokladu o pobyte vydávaného pre občanov Únie na základe požiadavky Európskej komisie z dôvodu zosúladenia so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov.

K bodu 58 (§ 73 ods. 1)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe súvisiacej so zavedením možnosti podávať žiadosti o obnovenie prechodného pobytu, udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas alebo dlhodobého pobytu prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel. Navrhovaná zmena upravuje výnimku z povinnosti policajného útvaru vydať doklad o pobyte do 30 dní od obnovenia prechodného pobytu alebo udelenia trvalého pobytu na neobmedzený čas alebo dlhodobého pobytu v prípadoch, ak takéto žiadosti boli podávané elektronicky. V týchto prípadoch sa bude na lehotu na vydanie dokladu o pobyte vzťahovať § 73 ods. 1 písm. c), to znamená do 30 dní od podania žiadosti o vydanie dokladu, respektíve od nasnímania biometrických údajov cudzinca.

K bodom 59 až 61 (§ 73a ods. 2, 4, 6 až 9)

Navrhovanou zmenou sa upravuje používanie bezpečnostného osobného kódu (ďalej len „BOK“) aktivovaného pri vydaní dokladu o pobyte cudzinca. BOK sa využíva v rámci elektronickej komunikácie cudzincov s vydaným dokladom o pobyte na území Slovenskej republiky so štátnym orgánom. Zároveň sa tieto ustanovenia zosúladujú s existujúcou legislatívou k používaniu BOK-u v prípade vydávania občianskych preukazov občanom Slovenskej republiky.

K bodu 62 (§ 76 ods. 3 písm. a))

Aktualizuje sa názov finančnej správy.

K bodu 63 (§ 76 ods. 4)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. Účelom návrhu zmeny je zosúladiť právneho rámca poskytovania údajov (duplicitného poskytovania údajov) z osobitného informačného systému Policajného zboru, v ktorom sa vedú informácie o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v zmysle informatizácie spoločnosti, a odbúranie zbytočného zaťažovania Policajného zboru pri poskytovaní informácií, ktoré sú už poskytované prostredníctvom iného informačného systému ministerstva vnútra, a tým je register obyvateľov, resp. register fyzických osôb.

Podľa navrhovaného znenia predmetného ustanovenia Policajný zbor nebude poskytovať na žiadosť právnickej osoby tie údaje, ktoré sú poskytované takýmto osobám prostredníctvom registra fyzických osôb podľa § 23a zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky.

K bodu 64 (§ 78 ods. 6)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. Pri oprávnení policajta vykonať prehliadku telefónneho prístroja, telekomunikačného zariadenia, audiovizuálneho zariadenia alebo obdobného zariadenia alebo elektronického nosiča, ktoré má cudzinec pri

sebe, sa rozširuje výpočet cieľov, ktoré je možné takouto prehliadkou zistiť a overiť. K zisteniu totožnosti a štátnej príslušnosti sa dopĺňajú aj ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré sú potrebné pre monitoring migračných trás, ako aj typovanie možných prevádzачov a organizovaných skupín.

K bodu 65 (§ 108 ods. 1 prvá veta)

V súvislosti s plánovaným spustením Európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia ETIAS sa do povinnosti dopravcu, ktorý nesmie dopraviť na hraničný priechod cudzinca bez cestovného dokladu a platného víza, ak sa vyžaduje, doplnila aj ďalšia podmienka, a to, že dopravca nesmie na hraničný priechod dopraviť cudzinca bez cestovného povolenia, ak sa vyžaduje.

K bodu 66 (§ 111 ods. 1 písm. t))

Návrh na zmenu ustanovenia si vyžiadala aplikačná prax. Výskumní pracovníci s udeleným prechodným pobytom podľa § 26 v mnohých prípadoch vykonávajú činnosť paralelne vo viacerých štátoch, resp. v ich prípade je možné realizovať časť účelu aj z iného štátu. Z daného vyplýva, že nie nevyhnutne sa pre riadny výkon činnosti, ktorá je v záujme SR, musia zdržiavať na území SR viac ako polovicu času udeleného prechodného pobytu v kalendárnom roku. V praxi je implementácia tejto podmienky problematická a znižuje atraktivnosť slovenských vysokých škôl a organizácií výskumu a vývoja.

K bodu 68, 75, 76 (§ 115 ods. 9, 125 ods. 4 a 5)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na vypustenie odseku 5 v § 34.

K bodu 73 (§ 122 ods. 1 písm. a))

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. Znenie § 122 ods. 1 písm. a) sa nahrádza novým znením z dôvodu, že zákonom č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a doplnení niektorých zákonov bola zavedená povinnosť pre jednotlivé orgány verejnej moci získavať a používať pre potreby svojej úradnej činnosti údaje evidované v informačných systémoch verejnej správy; navrhuje sa vypustiť povinnosť prikladať ako doklad preukazujúci ubytovanie k žiadosti o pobyt čestné vyhlásenie cudzinca o vlastníctve nehnuteľnosti. Skutočnosť, či cudzinec vlastní alebo nevlastní nehnuteľnosť, ktorou preukazuje zabezpečenie ubytovania, si policajný útvar overí prostredníctvom dostupných informačných systémov verejnej správy (správa katastra nehnuteľností). Nové znenie písmena a) zavádza akceptovanie elektronického súhlasu s ubytovaním, ktorý štátnemu príslušníkovi tretej krajiny potvrdí fyzická osoba alebo ubytovateľ. Týmto spôsobom sa zrušia povinnosti pre štátneho príslušníka tretej krajiny fyzicky preukazovať zabezpečenie ubytovania. Pre preukázanie zabezpečenia ubytovania bude postačovať, ak zabezpečenie ubytovania potvrdí fyzická osoba alebo ubytovateľ prostredníctvom elektronickej služby zavedenej na tento účel. Zároveň sa urýchli komunikácia medzi policajným útvarom a cudzincom, a tiež sa znižuje administratívna záťaž na strane cudzinca ako aj policajných útvarov konajúcich vo veci udelenia pobytu.

Elektronické služby sú dostupné a aktualizované po prihlásení na internetovej stránke: www.portal.minv.sk. Technické špecifikácie sú dostupné a vždy aktualizované na príslušnom webovom portáli.

K bodu 74 (§ 125 ods. 1)

Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby aplikačnej praxe. Z dôvodu jednoznačného určenia príslušnosti na konanie policajného útvaru sa v prípade konania o udelenie/obnovenie prechodného pobytu na účel štúdia miestna príslušnosť policajného útvaru bude určovať

podľa sídla školy, v ktorej bude žiadateľ študovať. V prípade súčasnej právnej úpravy sa miestna príslušnosť na konanie policajného útvaru určuje podľa adresy pobytu alebo predpokladaného pobytu žiadateľa, čo v praxi spôsobuje problémy pri jej určovaní, nakoľko k žiadosti o tento druh a účel pobytu žiadateľ nemá povinnosť predkladať doklad preukazujúci ubytovanie.

K bodu 79 (§ 126 ods. 5)

Rozširuje sa zoznam písomností, na ktorých musí byť osvedčený podpis, o oznámenie o skončení pobytu. V praxi sa vyskytli prípady, kedy bolo policajnému útvaru písomne oznámené skončenie pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom štátny príslušník tretej krajiny oznámenie policajnému útvaru neposlal a o skončení pobytu ani nevedel.

K bodom 80 až 82 (§ 131k ods. 1, 3 a 4)

K odseku 1 – pri zavedení tohto prechodného ustanovenia do zákona nebolo možné predpokladať, ako dlho bude ozbrojený konflikt na Ukrajine trvať. Vzhľadom na to, že konflikt sa ťahne už piaty rok, je potrebné toto prechodné ustanovenie upraviť tak, aby si štátni príslušníci tretích krajín, ktorých pobyt sa počas mimoriadnej situácie automaticky považoval za obnovený bez splnenia akýchkoľvek podmienok, tieto pobyty riadne obnovovali. Ku dňu 3. novembra 2025 bol počet štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí majú podľa § 131k ods. 1 predĺženú platnosť pobytu, 57 458. Navrhuje sa stanoviť presný termín, dokedy sa platnosť pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorá uplynula alebo uplynie počas trvania mimoriadnej situácie súvisiacej s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, predlžuje. Oproti súčasnej právnej úprave, ktorá pobyt štátneho príslušníka predlžuje do dvoch mesiacov od odvolania mimoriadnej situácie, navrhovaná úprava umožní takéto predĺženie platnosti pobytu najviac do 15. júla 2027. Navrhovaná lehota je stanovená na približne jeden rok od predpokladanej účinnosti návrhu zákona a zohľadňuje kapacitné možnosti jednotlivých oddelení cudzineckej polície Policajného zboru prijímať a spracovávať veľké množstvo žiadostí o obnovenie v súčasnosti platných pobyto.

K odseku 3 - ustanovuje sa dátum, dokedy môže ministerstvo vnútra odpustiť zmeškanie lehoty alebo lehotu predĺžiť, ak táto uplynula počas trvania mimoriadnej situácie súvisiacej s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine. V súčasnosti predmetné ustanovenie už nemá opodstatnenie, nakoľko v rámci cudzineckého režimu sa nezaznamenáva taký nápor prichádzajúcich odídených žiadajúcich o poskytnutie dočasného útočiska ako na začiatku konfliktu, a preto odpustenie zmeškanej lehoty podľa § 131k ods. 3 už nie je účelné. V prípade potreby predĺženia lehoty je možné aplikovať ustanovenie § 125 ods. 14.

K odseku 4 – stanovuje sa dátum, dokedy sa počas trvania mimoriadnej situácie súvisiacej s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine nevzťahujú lehoty na rozhodovanie v osobitných prípadoch upravených v § 131k ods. 4. V súčasnosti predmetné ustanovenie už nemá opodstatnenie, nakoľko v rámci cudzineckého režimu sa nezaznamenáva taký nápor prichádzajúcich odídených žiadajúcich o poskytnutie dočasného útočiska ako na začiatku konfliktu, a preto rozhodovanie vo veciach pobytu cudzincov je bez vzťahu k presnej lehote na rozhodovanie neodôvodnené. Zároveň sa touto zmenou zvyšuje právna istota žiadateľa o pobyt na rýchle a hospodárne správne konanie. Legislatívno-technické zmeny súvisia s vypustením alebo vložením odsekov v § 34 a § 53.

K bodu 83 (§ 131n a § 131o)

- K § 131n - Navrhuje sa nové prechodné obdobie v súvislosti s konaniami, ktoré boli začaté do účinnosti novej právnej úpravy. Tieto sa dokončia podľa predpisov účinných do účinnosti navrhovanej novej právnej úpravy s výnimkou tých konaní, v ktorých je nová právna úprava pre osobu priaznivejšia.

Zároveň sa navrhuje, aby sa konanie o zrušení prechodného pobytu na účel podnikania nezačínalo v prípade evidovaných nedoplatkov voči daňovému úradu, colnému úradu, nedoplatkov na poistnom na sociálne poistenie a pohľadávok po splatnosti voči zdravotnej poisťovni pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a to v nadväznosti na navrhovanú novú právnu úpravu.

- K § 131o - Navrhovaná právna úprava vychádza z potreby zmeny pobytového statusu príjemcov dočasného útočiska po skončení jeho poskytovania, preto sa navrhuje špecifická úprava podmienok a procesu na získanie dokladu o prechodnom pobyte na konkrétny účel. Nastavený postup je v súlade s odporúčaniami Rady EÚ č. C/2025/5129 opatrením na podporu prechodu príjemcov dočasného útočiska na iné pobytové statusy, ktoré by sa mali zakladať napríklad na zamestnaní, samostatnej zárobkovej činnosti, odbornej príprave alebo vzdelávaní a výskumnej činnosti, rodinných alebo iných dôvodov alebo osobitných činností v súlade s vnútroštátnym právom. Policajný útvar nebude priamo rozhodovať o udelení prechodného pobytu pre tieto kategórie osôb.

V prípade skončenia dočasného útočiska a neposkytnutia náležitého riešenia ich následnej situácie na našom území by sa jeho príjemcovia postupne dostali do pozície štátnych príslušníkov tretích krajín nelegálne sa zdržiavajúcich na území Slovenskej republiky, pokiaľ by iným spôsobom nedokázali preukázať oprávnenosť svojho pobytu. Väčšina príjemcov dočasného útočiska by z dôvodu nemožnosti preukázania oprávnenosti svojho pobytu (napr. chýbajúca dokumentácia potrebná na podanie žiadosti o pobyt a pod.) bola nútená hromadne opustiť územie Slovenskej republiky. Ďalším dôvodom je potreba plnenia úlohy C.27., uloženej ministrovi vnútra Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č. 122/2024 k udržateľnosti výroby automobilov v Slovenskej republike v kontexte prechodu na výrobu elektromobilov a k vybraným problémom rozvoja elektromobility v znení: „*predložiť na rokovanie vlády návrh riešenia pobytového statusu odídencom z Ukrajiny nachádzajúcich sa v Slovenskej republike v prípade ukončenia platnosti statusu dočasného útočiska (smernica 2001/55/ES) s cieľom nedopustiť náhly výpadok už zamestnaných občanov Ukrajiny z trhu práce*“ s termínom plnenia do 31. decembra 2025 (po schválení predĺženia pôvodného termínu).

- K odseku 1 – navrhuje sa, aby sa ešte jeden rok po skončení poskytovania dočasného útočiska považovali jeho príjemcovia za odídencom. Takáto úprava sa navrhuje aj z dôvodu, že viaceré subjekty vzniesli v rámci medzirezortného pripomienkového konania pripomienku, že pôvodný návrh, teda preklopenie statusu odídenca na prechodný pobyt podľa účelu, ktorý vykonával, by v praxi priniesol zmätok, nakoľko by sa to nedalo zrealizovať zo dňa na deň a odídenci by nevedeli do vydania dokladu o pobyte preukázať, aký majú účel prechodného pobytu. Počas tohto prechodného obdobia budú môcť odídenci vycestovať z územia Slovenskej republiky a vrátiť sa naspäť.
- K odseku 2 – v nadväznosti na odsek 1 sa navrhuje predĺžiť platnosť dokladu o tolerovanom pobyte vo forme ID karty o jeden rok.
- K odseku 3 – ustanovuje sa povinnosť odídenca vycestovať z územia Slovenskej republiky najneskôr posledný deň lehoty jedného roka po zániku poskytovania dočasného útočiska. Výnimkou budú cudzinci, ktorí budú mať oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu, napr. v rámci bezvízového styku. Uvedené ustanovenie poskytuje dostatočný časový priestor na to, aby si každý odídenec vyriešil svoju životnú situáciu. Dočasné útočisko má dočasný charakter a účelom tohto ustanovenia je okrem iného aj to, aby sa po jeho zániku pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín spravoval štandardným režimom.
- K odseku 4 – navrhuje sa, aby štátny príslušník tretej krajiny mohol počas „prechodného obdobia“ požiadať o vydanie dokladu o prechodnom pobyte. Pôjde o skrátenú (zvýhodnenú) formu konania bez povinnosti podať žiadosť o udelenie povolenia na prechodný pobyt. Podmienkou však bude, že štátny príslušník tretej krajiny bude môcť

požiadať o vydanie dokladu o pobyte iba na taký účel prechodného pobytu, ktorý vykonával najmenej šesť mesiacov pred zánikom poskytovania dočasného útočiska a vykonáva ho aj čase podania žiadosti o vydanie dokladu o pobyte. Táto podmienka má eliminovať špekulatívne konanie niektorých cudzincov a podporiť tých, ktorí sa integrovali do našej spoločnosti, čo možno vyvodíť aj z toho, že dlhšiu dobu (šesť mesiacov) sa venovali konkrétnej činnosti na našom území.

- K odsekom 5 až 8 – navrhuje sa okruh dokladov, ktoré bude musieť štátny príslušník tretej krajiny priložiť k žiadosti o vydanie dokladu o pobyte. Pôjde o doklad preukazujúci účel pobytu, ubytovanie na území Slovenskej republiky a doklad potvrdzujúci bezúhonnosť. K žiadosti bude samozrejme potrebné predložiť platný cestovný doklad, čo je základná podmienka na získanie prechodného pobytu. Vzhľadom na to, že nebude možné vo všetkých prípadoch overiť, že štátny príslušník tretej krajiny vykonáva v čase podania žiadosti o vydanie dokladu účel pobytu, v prípade, ak policajný útvar ex post zistí, že štátny príslušník tretej krajiny túto podmienku nesplnil, pobyt mu bude zrušený.
- K odseku 9 – z dôvodu odbúrania administratívnej záťaže policajný útvar neprijme neúplnú žiadosť ale poskytne štátnemu príslušníkovi tretej krajiny písomnú informáciu o chýbajúcich dokladoch.
- K odseku 10 – napriek dĺžke prechodného obdobia sa predpokladá výrazný nápor na oddelenia cudzineckej polície. Aj keď pôjde o žiadosti odídencov „iba“ o vydanie dokladu o pobyte, vzhľadom na to, že vydaním dokladu bude prechodný pobyt udelený, policajný útvar potrebuje dostatočný čas na vyhodnotenie splnenia podmienok prechodného pobytu vrátane vykonania bezpečnostných previerok. Navrhuje sa, aby mal policajný útvar na posúdenie splnenia podmienok 60 dní od prijatie žiadosti; v rovnakej lehote policajný útvar oznámi žiadateľovi, či splnil podmienky na vydanie dokladu o prechodnom pobyte.
- K odseku 11 – doklad o pobyte vydá policajný útvar v lehote 30 dní odo dňa zaslania oznámenia o splnení podmienok štátnemu príslušníkovi tretej krajiny. Vydaním dokladu bude prechodný pobyt udelený na dobu podľa platnosti dokladu o účele pobytu; ak nebude mať doklad o účele pobytu obmedzenú platnosť, prechodný pobyt bude platiť dva roky.
- K odseku 12 – v prípade nesplnenia podmienok na vydanie dokladu o pobyte policajný útvar žiadosť zamietne a štátnemu príslušníkovi tretej krajiny písomne oznámi dôvody zamietnutia žiadosti.
- K odseku 13 – aj keď sa väčšina odídencov nachádza na území Slovenskej republiky dlhší čas, vzhľadom na to, že pri ich príchode bolo bezpečnostné hľadisko ich pobytu na našom území posudzované iba na základnej úrovni, navrhuje sa, aby sa pred získaním dokladu o prechodnom pobyte vyjadřila k ich prechodnému pobytu Slovenská informačná služba aj Vojenské spravodajstvo rovnako ako v štandardnom konaní na udelenie prechodného pobytu.
- K odseku 14 – vzhľadom na veľký počet registrovaných odídencov na území Slovenskej republiky a predpokladaný počet odídencov, ktorí požiadajú o vydanie dokladu o pobyte, sa navrhuje, aby tak mohli urobiť v skrátenom režime už po nadobudnutí účinnosti zákona, čím sa tento počet rozloží na dlhšie časové obdobie a záťaž na policajné útvary bude postupná.

K bodom 84 a 85 (príloha č. 2 bod 12 a 19)

Doplňa sa zoznam prebraných právne záväzných aktov Európskej únie.

K článku II (Zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky)

K bodom 1, 4, 5 a 8 (§ 7 ods. 1 písm. h), § 7 ods. 2 písm. j), § 7 ods. 8, § 8a ods. 5)

Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené ustanovenie upravuje udelenie štátneho občianstva potomkom bývalých československých občanov, ktorí nežijú na území Slovenskej republiky a ani tu žiť v prevažnej väčšine nebudú, nie je dôvod podmieňovať udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky povoleným pobytom, nakoľko ide o nadbytočnú administratívnu záťaž tak pre žiadateľov, ako aj pre štátne orgány konajúce vo veci.

K bodom 2 a 3 (§ 7 ods. 2 písm. h) a i))

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 6 (§ 8 ods. 3 písm. e))

Ide o sprecizovanie daného ustanovenia.

K bodu 7 (§ 8 ods. 3 písm. k))

Doplňa sa predloženie požadovaného dokladu v súvislosti s ustanovením § 7 ods. 8 zákona uvedeného v bode 4.

K bodom 9 a 10 (§ 9 ods. 17 a 18)

V záujme operatívneho zaznamenávania nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva do príslušných informačných systémov verejnej správy sa navrhuje uvedenú kompetenciu zveriť okresným úradom v sídle kraja, ktoré sú príslušnými orgánmi na evidenciu straty štátneho občianstva zo zákona a orgánmi rozhodujúcimi o prepustení zo štátneho zväzku Slovenskej republiky, preto je účelnejšie delegovať aj túto evidenčnú agendu z ústredného orgánu štátnej správy na tieto regionálne orgány štátnej správy, ktoré môžu operatívnejšie komunikovať s fyzickými osobami, ako aj zastupiteľskými úradmi Slovenskej republiky v rámci tejto agendy.

K bodom 11 a 12 (§ 9a ods. 1 písm. c) a e))

Ide o racionalizáciu procesu a odbúranie administratívnej záťaže, nakoľko osoba, ktorá prevezme listinu o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky, nemôže v súčasnosti priamo požiadať o vydanie dokladu totožnosti, ale musí najskôr žiadať o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky. Obdobne je to aj v prípade žiadosti o zápis matričnej udalosti do osobitnej matriky pred vydaním dokladu totožnosti.

K bodom 13, 14, 16 a 17 (§ 9a ods. 2, 6, 13 a § 15 ods. 2)

Rozširuje sa možnosť podania žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky okrem osobného podania aj v elektronickej podobe alebo prostredníctvom poštovej prepravy. Definuje sa proces následnej elektronickej komunikácie medzi zastupiteľským úradom a okresným úradom v sídle kraja. Okresný úrad v sídle kraja bude zasielať vydaný doklad zastupiteľskému úradu v elektronickej podobe. Takto vydaný doklad sa žiadateľovi nebude vydávať. Ak pri podaní žiadosti o vydanie osvedčenia zastupiteľskému úradu žiadateľ výslovne uvedie, že má záujem o vydanie dokladu do jeho rúk, v tom prípade okresný úrad v sídle kraja zašle vydaný doklad zastupiteľskému úradu na príslušnom tlačive prostredníctvom poštovej prepravy. Analogicky tento postup bude platiť aj pri podaní žiadosti o vydanie potvrdenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky.

K bodu 15 (§ 9a ods. 12 prvá veta)

Rozširuje sa možnosť podávať žiadosť o vydanie potvrdenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky k ľubovoľnému dátumu, ktorý uvedie žiadateľ vo svojej žiadosti.

K článku III (Zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky)

Úprava nadväzuje na novo navrhované ustanovenie § 9a ods. 1 písm. e) zákona o štátnom občianstve Slovenskej republiky, ktoré je predmetom tohto legislatívneho procesu. Ide o racionalizáciu procesu a odbúranie administratívnej záťaže, nakoľko osoba, ktorá prevezme listinu o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky, sa nemôže v súčasnosti priamo prihlásiť v obci na trvalý pobyt, ale musí najskôr žiadať o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky. Prijatím tejto úpravy sa odbúra jeden krok a občan bude môcť v lehote do 90 dní odo dňa prevzatia listiny o udelení štátneho občianstva s touto realizovať prihlásenie na trvalý pobyt v obci.

K článku IV (zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle)

V súvislosti s úpravou pobytového statusu odídencov po zániku dočasného útočiska v § 131o zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov sa navrhuje, aby príspevok za ubytovanie odídencu bolo možné poskytovať oprávnenej osobe iba počas vyhlásenia dočasného útočiska.

K článku V (Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti)

K bodu 1 (§ 12 písm. u))

V súvislosti s transpozíciou čl. 9 smernice Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1233, z 24. apríla 2024 o jednotnom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie na území členského štátu pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte (Ú. v. EÚ L, 2024/1233, 30.4.2024) sa navrhuje doplniť kompetencia Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny zverejňovať na svojom webovom sídle informácie o postupoch pri vybavovaní potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, a potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta.

K bodu 2 (§ 21a ods. 10 písmeno c))

Návrhom sa zjednocuje postup posudzovania obdobia nezamestnanosti pri rušení potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, za účelom odňatia prechodného pobytu Modrá karta EÚ s jednotným povolením. Obdobie nezamestnanosti sleduje policajný útvar.

K bodu 3 (21b ods. 4 písm. f))

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa navrhuje doplniť nová podmienka na vydanie súhlasného potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý pracuje na základe udeleného národného víza v záujme SR a môže podať žiadosť o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania iba k tomu istému zamestnávateľovi, ako je uvedený v národnom víze.

K bodu 4 (poznámka pod čiarou v § 23a ods. 1 písm. t)

Návrhom sa v poznámke pod čiarou k odkazu 28aa precizuje oprávnený pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý úspešne absolvoval štúdium na strednej škole alebo štúdium na vysokej škole na území Slovenskej republiky a má voľný vstup na slovenský trh práce.

K bodom 5 a 6 (§ 72 au ods. 1 a 4)

Nadväzne na navrhovanú úpravu § 131k ods. 1 v zákone č. 404/2011 Z. z. sa navrhuje sa doplniť prechodné ustanovenie počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s

hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny a to tak, že platnosť potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta a povolenia na zamestnanie, ktorá by inak uplynula počas mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny (ďalej len „mimoriadna situácia v súvislosti s konfliktom na Ukrajine“), sa predlžuje do uplynutia dvoch mesiacov odo dňa odvolania mimoriadnej situácie v súvislosti s konfliktom na Ukrajine avšak najdlhšie do 15. júla 2027.

Ďalej sa navrhuje, že zamestnávateľ môže počas mimoriadnej situácie v súvislosti s konfliktom na Ukrajine a v období dvoch mesiacov po odvolaní mimoriadnej situácie v súvislosti s konfliktom na Ukrajine zamestnávať štátneho príslušníka tretej krajiny na rovnakom pracovnom mieste aj počas konania o obnovenie prechodného pobytu na účel zamestnania avšak najdlhšie do 15. júla 2027.

K bodu 7 (§ 72bc)

Nadväzne na prechodné ustanovenie súvisiace so zánikom poskytovania dočasného útočiska v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny v zákone o pobyte cudzincov v prechodnom ustanovení sa navrhujú upraviť podmienky zamestnávania štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorému sa poskytovalo dočasné útočisko v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny.

Navrhuje sa, aby odídenci po zániku poskytovania dočasného útočiska mohli kontinuálne pokračovať v zamestnaní, budú mať voľný vstup na trh práce. Podmienkou bude, že odídenc bol zamestnaný na území Slovenskej republiky najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred zánikom poskytovania dočasného útočiska v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny a naďalej je nepretržite zamestnaný. Zároveň sa navrhuje, aby odídenc, ktorému sa poskytovalo dočasné útočisko najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred zánikom poskytovania dočasného útočiska a bude mať vydaný doklad o pobyte na účel zlúčenia rodiny, bude mať voľný vstup na slovenský trh práce. Cieľom návrhu je stabilizácia a integrácia osôb, ktoré už sú na území SR a majú tu rodinné väzby. Rovnaké podmienky na vstup na trh práce sa navrhujú aj pre odídenecov, ktorí budú mať vydaný doklad o pobyte na základe žiadosti podanej od 15. júla 2026 do skončenia poskytovania dočasného útočiska.

K bodom 8 a 9 (Príloha č. 4)

Navrhuje sa úprava zoznamu prebraných právne záväzných právnych aktov Európskej únie.

K článku VI

Vzhľadom na transpozičnú lehotu a potrebnú legisvakanciu sa účinnosť zákona navrhuje na 15. júla 2026 okrem čl. I bod 65, ktorý nadobúda účinnosť dňom spustenia európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia ETIAS.